

فرهنگستان هنر، دستخوش تغییرات سیاسی

چرا میرحسین برکنار شد؟

آرزو احمدانی

انتخاب نکند و در نهایت علی معلم دامغانی، شاعر و ترانه‌سرا را برای ریاست فرهنگستان برگزید. در واقع این شاعر بدون این که حتی عضو فرهنگستان هنر باشد، در عرض یک شب هم به عضویت فرهنگستان هنر درآمد و هم مسوولیت و ریاست این فرهنگستان به دوش او گذاشته شد و جالب‌تر این که او خودش بیش از بقیه از انتصابش به این سمت تعجب کرد و گفت که احتمالاً منظور از علی معلم، علی معلم فیلمساز بوده، نه من و اگر قرار باشد در فرهنگستانی حضور یابم، باید در فرهنگستان زبان و ادب فارسی باشد نه فرهنگستان هنر. در نهایت مهم‌ترین جمله‌ی او که خبرگزاری‌ها آن را انعکاس دادند، این بود:

فرهنگستان همیشه سعی داشته از جریان‌های سیاسی به دور باشد تا جایی که حتی موسوی در هیچ یک از برنامه‌های مهم فرهنگستان سخنرانی نکرد

هنر نبود؛ بلکه یک رقیب محسوب می‌شد. از آن پس رییس فرهنگستان هنر، بیشتر رقیب سیاسی به چشم می‌آمد؛ در حالی که به عنوان یک خبرنگار و فعال هنری در طول این سال‌ها شاهد این مساله بودم که این فرهنگستان همیشه سعی داشته از جریان‌های سیاسی به دور باشد تا جایی که حتی موسوی در هیچ یک از برنامه‌های مهم فرهنگستان سخنرانی نکرد و بهمن نامور مطلق، دبیر فرهنگستان این مسوولیت را بر عهده داشت. با این حال چرا با این که هنوز مدتی از دوره چهارساله سوم ریاست فرهنگستان باقی بود، رییس فرهنگستان از این سمت کنار گذاشته شد؟

اگر چه فعالیت مراکز هم‌چون فرهنگستان باید کاملاً فرهنگی و البته در خدمت همان تخصص تعریف شده باشد، اما پس از گذشت مدتی از دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری؛ رییس جمهور تغییراتی را در اساسنامه فرهنگستان صورت داد و البته این شامل کلیه فرهنگستان‌های موجود می‌شد. با این کار همه می‌دانستند هدف چیست و کجاست. در این تغییرات آمده بود که رییس فرهنگستان از میان اعضای فرهنگستان، به پیشنهاد رییس جمهور و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی، طی حکمی برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شود. در حالی که پیش از این در نهایت، رییس جمهور باید رییس فرهنگستان را تایید می‌کرد؛ اما حالا این رییس جمهور است که رییس فرهنگستان را انتخاب می‌کند و این گونه شد که فرهنگستان هنر، به عنوان نخستین فرهنگستان، دستخوش تغییر شد، آن هم تغییرات سیاسی و رییس جمهور سفر استانی خود را برای حضور در این جلسه نیمه‌کاره رها کرد و به تهران آمد و پس از تغییر ریاست فرهنگستان دوباره به جمع همکارانش در سفر استانی پیوست.

چه کسی برای ریاست انتخاب شد؟

اما رییس جمهور چه گزینه‌ای را برای ریاست فرهنگستان برگزید؟ احمدی‌نژاد ترجیح داد از میان کسانی که شایستگی احراز این پست را داشتند و حتی در میان اعضای فرهنگستان هم بودند، کسی را

در میان سازمان‌ها، نهادها و مراکز هنری، فرهنگستان هنر در طول سال‌های کاری خود، از بی‌حاشیه‌ترین مراکز هنری بود و تنها چیزی که از این فرهنگستان نمود داشت، کار تخصصی در وادی هنر بود. برگزاری نشست‌ها، همایش‌ها و جشنواره‌های متعدد که البته در همه آنها به صورت تخصصی به این مقوله‌ها پرداخته می‌شد؛ اما چه شد که فرهنگستان هنر بعد از انتخابات به یکی از پرحاشیه‌ترین سازمان‌های هنری تبدیل شد؟ درحالی که چندی پیش بسیاری از مردم حتی از وجود چنین مکانی خبر چندانی نداشتند اما حالا...

در میان چهار فرهنگستانی که وجود دارد: دو فرهنگستان، فرهنگی-هنری هستند. یعنی فرهنگستان هنر و فرهنگستان زبان و ادب فارسی که تقریباً هر دو در یک راستا فعالیت می‌کنند، اما یکی به طور خاص در زمینه ادبیات و زبان فارسی و دیگری در ارتباط با سایر هنرها از جمله هنرهای تجسمی، موسیقی، معماری، حکمت و فلسفه و سینما شکل گرفته است.

سال ۷۷ فرهنگستان هنر به استناد بند ۲۴ قانون اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب شد، اما رسماً از سال ۷۸ آغاز به کار کرد و در تمام این سال‌ها؛ ریاست فرهنگستان با تصویب رییس جمهور به میرحسین موسوی سپرده شد؛ اما از زمان انتخابات ریاست جمهوری، میرحسین، دیگر رییس فرهنگستان

«بروم فرهنگستان هنر، چه کار کنم؟»

البته حق با معلم بود. او یک شاعر است، نه یک نقاش، موسیقی‌دان و هنرمندی در رشته‌ای دیگر و به همین دلیل بود که از همان ابتدا واکنش‌هایی از جانب هنرمندان نسبت به این انتصاب دیده شد. بعد از آن برخی اخبار حاکی از این بود که علی معلم این سمت را نمی‌پذیرد؛ ولی نتیجه داستان چیز دیگری بود و علی معلم این سمت را پذیرفت و پشت همان میزبانی قرار گرفت که میرحسین موسوی ده سال بر آن تکیه زده بود.

جالب‌ترین بحث در این انتصاب و انتخاب این

وزیر ارشاد دلیل برکناری موسوی را سیاسی کردن فرهنگستان هنر و ناکارآمدی آن ذکر کرد

رسیده‌اند که فعالیت‌های فرهنگستان هنر دچار رکود بوده است. استادان و همکاران فرهنگستان هنر از طیف‌های گوناگونی شکل گرفته‌اند، ولی در برنامه‌ها و فعالیت‌های انجام‌شده، همواره کوشش شده نگاه ملی، کلان و در راستای اهداف نظام حاکم باشد.

البته وزیر فرهنگ و ارشاد هم چون پیش‌بینی می‌کرد که برخی از اعضای فرهنگستان استعفا کنند، گفت امیدوارم هیچ یک از اعضای فرهنگستان هنر استعفا ندهند ولی در صورت استعفای برخی از اعضای فرهنگستان هنر، اعضای جدید جایگزین می‌شوند.

تنها دو روز پس از معارفه علی معلم در این سمت، بهمن نامور مطلق، دبیر فرهنگستان هنر، استعفای خود را به رییس فرهنگستان تسلیم کرد، هر چند این استعفا پذیرفته نشد.

حال باید دید فرهنگستانی که علی معلم ریاست آن را بر عهده دارد؛ چگونه به کار خود ادامه می‌دهد؟ آیا فرهنگستانی که هیچ ربطی به سیاست ندارد؛

بود که این هنرمند، هیچ ربطی به این فرهنگستان ندارد و به قول خودش باید در فرهنگستان زبان و ادب فارسی، به عضویت درمی‌آمد، نه فرهنگستان هنر. اما آنچه مشخص است این که او به دلیل خطمشی‌ای که در طول این سال‌ها در پیش گرفته بود؛ برای این سمت انتخاب شد و مهم‌تر آن که فقط قرار بود تا میرحسین موسوی، رقیب انتخاباتی دهمین دوره ریاست جمهوری احمدی‌نژاد از این پست کنار گذاشته شود و در نهایت کسی جایگزین او شود.

مساله دیگر این که وزیر ارشاد دلیل برکناری موسوی را سیاسی کردن فرهنگستان هنر و ناکارآمدی آن ذکر کرده بود و بهمن نامور مطلق، دبیر فرهنگستان در نامه‌ای اشاره کرد که «کارشناسان امور فرهنگی نمی‌دانند با چه معیار و میزانی و در کدام مقایسه و سنجشی به این نتیجه

سمت و سوی سیاسی پیدا می‌کند؟ آیا هم‌اندیشی‌ها و همایش‌های تخصصی این فرهنگستان همچون گذشته برگزار می‌شود واز همان اعتبار گذشته برخوردار است؟

فرهنگستان هنر، مکانی است برای پژوهش و فعالیت‌های هنری، بنابراین نباید دستخوش تغییرات سیاسی شود. همچنانکه در طول این ده سال این گونه بوده است و باید دید در آینده، همچنان هنری می‌ماند یا نه؟ این سوالی است که علی معلم دامغانی با عملکردی که در پیش می‌گیرد، می‌تواند به آن پاسخ دهد.

راهنمای اشتراک

یک سال، ماهنامه گزارش را دریافت کنید.
لطفاً نکات ذیل را در نظر داشته باشید:

- ۱- فرم اشتراک را کامل و خوانا تکمیل کرده و کپیستی را حتماً قید فرمایید و همراه با برگ واریز وجه به نشانی دفتر مجله پست یا با نمابر ۸۸۸۳۲۳۶۱ ارسال نمایید.
- ۲- حق اشتراک را به یکی از حسابهای زیر واریز نموده و اصل فیش بانکی را همراه با برگ تکمیل شده اشتراک به نشانی تهران، صندوق پستی ۵۴۶۷ - ۱۴۱۵۵ ارسال فرمایید:
- الف:** حساب جاری ۱۸۸۸ بانک صادرات، شعبه نبش گلزار، کد ۷۹۰ تهران (قابل واریز در همه شعب بانک صادرات) به نام مجله گزارش
- ب:** مهر بانک کشاورزی شماره ۰۳۰۱۰۵۷۲۲۷۰۰۳ به نام ابوالقاسم کلباف
- ج:** جاری سیبای ۰۱۰۵۳۲۵۷۷۳۰۰۷ بانک ملی به نام مجله گزارش
- ۳- کپی فیش بانکی را تا زمان دریافت نخستین شماره نگاه دارید.
- ۴- برای اشتراک خارج از کشور مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به یکی از حسابهای فوق واریز و قبض آنها همراه با نشانی کامل به لاتین ارسال فرمایید.
- ۵- حق اشتراک یکساله برای مؤسسات دولتی ۱۲۰,۰۰۰ ریال و برای بخش خصوصی ۱۰۰,۰۰۰ ریال و برای دانشجویان ۸۰,۰۰۰ ریال است.
- ۶- هر گونه تغییر نشانی را، به دفتر ماهنامه گزارش اطلاع دهید.

برگ اشتراک ماهنامه گزارش

نام:

نام خانوادگی:

نام شرکت یا مؤسسه:

شغل:

تخصصیات: سن:

نوع فعالیت:

درخواست اشتراک از شماره:

و تعداد موردنیاز از هر شماره: نسخه

نشانی:

کپیستی: تلفن:

صندوق پستی:

نشانی مجله: تهران، صندوق پستی ۵۴۶۷ - ۱۴۱۵۵